

Peter Singer – utylitaryzm preferencji jako odpowiedź na świat bez norm

Peter Singer jest filozofem, którego poglądy budzą wiele kontrowersji. W swoim wystąpieniu zamierzam, abstrahując na tyle na ile to możliwe od jego filozoficznych deklaracji, spróbować zrekonstruować charakter jego etyki – określić procedury, do których się odwołuje konstruując swoje stanowisko. Umożliwi to przedstawienie stanowiska Singera dotyczącego statusu norm moralnych. Singer uważa się za przedstawiciela utylitaryzmu preferencji. Stanowisko to różni się od tradycyjnie pojmowanego utylitaryzmu tym, że „najlepsze konsekwencje” podejmowanego czynu nie są rozumiane jako to, co sprawia najwięcej przyjemności czy najbardziej zmniejsza ból, ale najlepiej sprzyja realizacji interesów tych, których ów czyn dotyczy. Charakterystyczne dla Singera jest również odwołanie się do idei bezstronności etyki. Filozof postuluje jej realizowanie poprzez odwołanie się do dwóch uzupełniających się elementów: zasady bezstronnego obserwatora oraz zasady równo rozważonych interesów. W ten sposób Singer nakazuje uwzględnienie w każdorazowo podejmowanej decyzji interesów drugiego człowieka i rozważenie wszelkich ewentualnych konsekwencji. Zadaniem etyki Singera jest jedynie sformułowanie zasad, których należy przestrzegać przy podejmowaniu decyzji o charakterze moralnym. Tym samym na gruncie tej koncepcji niemożliwością okazuje się ustalenie stałego, niezmiennego zestawu norm, które mogłyby zawsze obowiązywać. Jest to konsekwencją tego, że żyjemy współcześnie w pluralistycznym świecie, w którym spotykają się ze sobą różne, wzajemnie niespójne tradycje moralne. Stąd właściwym postępowaniem jest przestrzeganie sformułowanych przez utylitaryzm preferencji zasad nie odwołując się przy tym do istnienia żadnych ponadczasowo obowiązujących katalogów norm.